

KIDSA LADEGÅRDEN BARNEHAGE
HANS HAUGES GATE 3

5035 BERGEN

01205 / 14

NTB-03-2121

15.05.2014

710150

VEDTAK - GODKJENNING AV KIDSA LADEGÅRDEN BARNEHAGE ETTER FORSKRIFT OM MILJØRETTET HELSEVERN I BARNEHAGER OG SKOLER M.V.

Bakgrunn

Avdeling Miljørettet helsevern ved Etat for helsetjenester viser til søknad om helseverngodkjenning av KIDSA Ladegården barnehage i Hans Haugesgate 3, etter *Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv.* mottatt 15.11.12, vår planuttalelse i anledning saken datert 16.01.13, e-post mottatt 17.02.14 med oppdaterte opplysninger, vart varsel om vedtak om helseverngodkjenning for Kidsa Ladegården barnehage datert 25.03.14, samt til merknader til varsel om vedtak om helseverngodkjenning mottatt på e-post 22.04.14.

Det er avholdt et veiledningsmøte i KIDSA Ladegården barnehage 08.10.12 i tillegg til befarings av det nye uteområdet, tidligere Christinegården lekepark og gjennomgang av barnehagens internkontrollsystem 11.02.14.

Lovgrunnlag

Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med ilhørende veileder fra Statens helsetilyn.

Forskriften er hjemlet i *Lov om Folkehelsearbeid*. Myndighet etter denne er delegert til avdeling for Miljørettet helsevern.

Krav om godkjenning iht. § 6, *Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.*

Forhåndsvarsling iht. *Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker* § 16.

Pålegg om retting av forhold iht. *Lov om Folkehelsearbeid* § 14.

Beskrivelse av virksomhet/Saksfremstilling

Vappus Ladegården barnehage ligger i Hans Haugesgate 3 og ble sist helseverngodkjent den 20.05.10 for inntil 65 barn forutsatt at 29 barn av disse var over 3 år og inngikk i en friluftsgruppe med tilholdssted i «Persenbakken» som tidligere ble brukt som barnehage. Søknad om helseverngodkjenning mottatt 15.11.12 omhandler en maksimumskapasitet på 85 barn mellom 0-6 år. Det er i etterkant kommet inn opplysninger om at en ønsker å utvide søknaden til å gjelde 88 barn.

Bygget går over tre etasjer og er uten heis. Barnehagen er tilrettelagt for bevegelseshemmede i 1.etasje der brukerne har tilgang på alle fasiliteter. Ytterligere behov for tilpassing må ivaretas den enkelte dersom funksjonshemmede søker om plass.

Det er en hovedinngang i 1.etasje og en mindre inngang i kjeller. Barnehagen har to lekerom i kjeller, et stort og et mindre lekerom, det minste uten tilgjengelig dagslys. Det er fingarderobes i alle etasjeene.

Det er 5 stelleplasser og 9 toaletter tilgjengelig for barna, (hvor ett er plassert ved grovgarderobe).

Det er tilrettelagt med hvilerom inne og skjermet vognoppstillingsplass ute, som kan ivareta barns behov for søvn og hvile.

Bygget har balansert ventilasjon virksomheten er tilkoblet offentlig vann- og avløpssystem.

Det er lagt til rette med 88 garderobeplasser, både i grov og fingarderobe. Der økt fokus på trafiksikkerhet og inntak av barn som bor i nærområdet. Tidligere Christinegården barnepark (1400 m² uteområde) er tatt i bruk som turområde for den nyetablerte friluftsgruppen. Bygningen på stedet er oppgradert for bruk til å kunne spise mat gå på toalett samt fungere som oppholdssted ved dårlige værforhold og inneholder et lekeskur, garderobefasiliteter til 20 barn, to toalett inkludert et HCWC samt et rom for opphold og spising. Gamle Persenbakken barnehage sitt uteområde brukes til eksisterende friluftsgruppe.

Netto innvendig leke- og oppholdsareal er i et vedtak av 25.09.13 (sak nr.201300309-53) gjort av Fagavdeling for barnehage og skole i Bergen kommune oppgitt å være 402 m². I dette arealet er det imidlertid inkludert et areal på 45 m² som Miljørettet helsevern har definert som tilleggsareal som skal bøte på for lite uteareal. Dette arealet er derfor trukket fra det areal som fagavdelingen har fastsatt og vi vurderer derfor det godkjente arealet til å være på 357 m². Arealnormen for hvert barn over 3 år i friluftsgruppen kan settes til 3,5 da de ikke belaster leke- og oppholdsareal i så stor grad som ved vanlig barnehagedrift. Vi anser arealnormen for barn over 3 år som ikke er i friluftsgruppe til å være 4 m² og 5,3 m² for barn under 3 år.

Inngjerdet netto lekeareal utendørs er gitt å være 724 m².

De 20 ekstra barna det søkes helseverngodkjenning for vil ikke belaste uteområdet tilhørende Kidsa Ladegården barnehage mer enn det den siste godkjenningen har tatt utgangspunkt i.

Uteområdet har imidlertid store begrensninger. Minner også på at friluftsgruppen vil måtte bruke uteområdet fra ca 14 og til barnehagen stenger for dagen.

Nye opplysninger/henvendelse

I e-post mottatt 17.02.14 opplyses det at det er 48 barn i friluftsgruppen av totalt 88 barn som er i barnehagen pr i dag. Det opplyses at en ønsker å sende inn ny søknad med ønske om å få godkjent barnehagen for 88 barn.

Det er i vår planuttalelse problematisert at det er veldig mange barn samtidig på uteområdet når friluftsgruppene kommer tilbake fra tur. Dette forholdet tas også opp av styrer som ønsker at det skal settes en begrensning på hvor mange barn det kan være på uteområdet samtidig.

Det ønskes at vi skal se på om det er mulig å praktisere en litt lettere form for friluftsgruppe, ved at de to- og treåringene (defineres som barn over 3 år) som tilhører friluftsgruppene enkelte ganger kan få lov til å være med de i samme aldersgruppe som er på huset.

Vurdering av mottatte merknader

Miljørettet helsevern kan ikke se at det er kommet inn opplysninger av betydning som kan endre på vår vurdering av maksimalt antall barn som barnehagen kan godkjennes for, og gjør vedtak i samsvar med vårt varsel.

§ 4. ANSVAR. INTERNKONTROLL

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med tilhørende veileder stiller krav til miljøfaktorer som kan ha innvirkning på barnas helse. I § 4 i forskriften settes det krav til at barnehagen skal ha etablert et internkontrollsystem for å sikre at kravene i forskriften etterleves. Etablering av et internkontrollsystem vil si at man skal skriftliggjøre og systematisere de rutiner som virksomheten allerede har, samt at man skal vurdere om nye rutiner bør utarbeides for å ivareta alle kravene i forskriften. Internkontrollsystemet bør være enkelt, kortfattet og systematisk. Krav til skriftlige rutiner vil generelt gjelde der mangel på slik dokumentasjon kan ha negativ innvirkning på barna sitt arbeidsmiljø. Barnehagens internkontrollsystem skal revideres jevnlig.

Det er opplyst at styrer har fått opplæring i internkontrollarbeid og at barnehagen har etablert og satt i drift internkontrollsystem som er tilpasset kravene i denne forskrift.

Etat for helsetjenester har gjennomgått barnehagens internkontrollsystem og funnet dette tilfredsstillende.

Vi vektlegger særlig følgende forhold:

Ulykkesforebyggende arbeid

Virksomheten skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges. Det er derfor viktig at det utarbeides rutiner for kartlegging og risikovurdering forholdene i barnehagens inne- og utearealer. Vurderingen bør resultere i en handlingsplan for oppfølging av eventuelle ulykkesforebyggende tiltak, og skal vise hvilke rutiner og utstyr barnehagen har for håndtering av ulykkes- og faresituasjoner, jf. § 14.

Kontroll av lekeplassutstyret er regulert av forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr. Det opplyses ved gjennomgang av internkontrollsystemet at barnehagen har rutiner for årlig sjekk av lekeplassutstyret til barnehagen. Styrer er ansvarlig for at avvik som avdekkes ved tilsyn utbedres og at regelmessige tilsyn utføres videre i samsvar med forskriften.

Inneklima

Barnehagen skal ha et tilfredsstillende inneklima, herunder luftkvalitet og radonnivå. Temperaturregulering og ventilasjon skal være tilpasset bruksområde og årstidsvariasjoner. Barnehagen skal ha utarbeidet prosedyrer for systematisk sjekk av inneklimaet, herunder kontroll av ventilasjonsanlegg. Miljørettet helsevern har mottatt klimaplan og gjennomgått handlingsplan/HMS-plan som omfatter sjekk av inneklima 11.02.14.

Radonnivået i barnehager og skoler skal være så lavt som praktisk mulig. Årsmiddelverdien skal være under 200 Bq/m³ og det skal alltid settes i verk tiltak for å redusere radonnivået dersom det overstiger 100 Bq/m³ (tiltaksgrense), jf. strålevernforskriften. Strålevernet anbefaler at radon måles regelmessig, cirka hvert femte år og alltid etter ombygginger eller ved endringer som kan påvirke radonnivået. Radonmålinger er utført som langtidsmålinger med sporfilm i perioden 08.02.13 – 11.04.13.

Resultatene viste at radonnivået i Kidsa Ladegården barnehage er under 100 Bq/m³ i samtlige rom som ble målt.

Rengjøring og vedlikehold

Som et ledd i internkontrollen skal barnehagen ha skriftlige rutiner for renhold som beskriver daglig, periodisk og hovedrengjøring, jf. § 13. Renholdet skal utføres etter hygienisk tilfredsstillende metoder. Uteområdet (f.eks. asfalt, betonggulv og lignende) skal ryddes/rengjøres /spyles etter behov.

Barnehagen skal også ha en vedlikeholdsplan som beskriver vedlikehold av uteområdet og tekniske installasjoner.

Psykososiale forhold

Virksomheten skal fremme trivsel og gode psykososiale forhold.

Det skal være utarbeidet retningslinjer og rutiner for forebygging, avdekking og tiltak i forbindelse med mistriksel, mobbing og vold.

Barnehagen opplyser at samarbeidet med foreldre, barnevern, PPT mm er godt.

Retningslinjer for å fremme trivsel og godt psykososialt miljø for barna er beskrevet i barnehagens årsplan som finnes på barnehagen internett sider. Kidsa Ladegården barnehages verdier er: Anerkjennende – Raus – Tilstede. Satsningsområde for 2013-13 er: «Å bli sett og hørt» og «Kultur og natur med leken i sentrum»..

Etat for helsetjenester, Miljørettet helsevern har gjennomgått/mottatt følgende internkontrollplaner for Kidsa Ladegården barnehage 11.02.14:

- Internkontrollrutinar
- Renholdsplan

- Renholdsrutiner
- Klimaplan
- Beredskapsplan – barn i sorg og krise
- Plan for forebygging av ulykker
- Plan for forebygging og håndtering av mobbing og vold
- Hovedettersyn lekeplassutstyr
- Handlingsplan for forebygging av ulykker
- Handlingsplan for utbedringer av det fysiske arbeidsmiljøet

Vi har følgende kommentarer og merknader:

§ 4. Ansvar. Internkontroll

Leder av virksomheten har ansvar for å påse at bestemmelsene i eller i medhold av denne forskrift overholdes, og skal rette seg etter de pålegg som kommunestyret til enhver tid gir. Virksomhetens eier skal påse at det er etablert et internkontrollsystem.

Som ledd i kontroll av om det er etablert et internkontrollsystem i virksomheten gikk vi gjennom barnehagens internkontrollsystem som hovedsakelig fungerer tilfredsstillende etter forskriften. Når det gjelder orden og renhold på uteområdet i Christinegården må det imidlertid utarbeides bedre skriftlige rutiner.

Merknader til § 4:

- Renholdsplan som innbefatter orden og renhold i Christineparken må utarbeides.

§ 6. Krav om godkjenning

Virksomheter som omfattes av forskriften, jf. § 2, skal være godkjent av kommunestyret. Godkjenning etter denne forskrift fritar ikke for bestemmelser som er gitt i medhold av annet regelverk.

Søknad skal fremlegges for godkjenningsmyndigheten når det foreligger plan for etablering, utvidelse eller endring av virksomheten.

Søknad om godkjenning skal inneholde dokumentasjon som viser hvordan virksomhetens eier vil sikre at virksomheten planlegges, etableres, drives og videreutvikles i samsvar med forskriftens bestemmelser.

Det må fremgå hvor mange barn/elever og ansatte virksomheten er beregnet for.

For søknad om godkjenning av private virksomheter uten offentlig støtte som omfattes av forskriften, skal saksbehandlingsfrist som nevnt i tjenesteloven § 11 første ledd første punktum, være fire måneder. Tjenesteloven § 11 annet ledd om at tillatelse anses gitt når saksbehandlingsfristen er utløpt, gjelder ikke for godkjenning etter denne forskrift.

Virksomhet som er etablert og i drift ved ikrafttredelsen av denne forskrift, skal ha ny godkjenning innen 31. desember 1998. Endret ved forskrift 17. des 2009 nr 1720 (ikraft 28. des 2009).

Det ønskes å søke om helseverngodkjenning for ytterligere 3 barn dvs. totalt 88 barn fra 0-6 år. Miljørettet helsevern har følgende vurdering i forhold til barnetall på innvendig og utvendig lekeareal i Kidsa Ladegården barnehage:

Innvendig areal

Det er for tiden en friluftsgruppe på 49 barn som skal være borte fra barnehagen store deler av dagen i hovedsak på uteområdet til Gamle Persenbakken barnehage og i den tidligere Christinegården barnepark. Dersom en regner 3,5 m² /pr barn for disse vil det legge beslag på 171,5 m² innvendig netto leke- og oppholdsareal i basearealene i Kidsa Ladegården barnehage. Når en tar utgangspunkt i de 357 m² netto innvendig leke- og oppholdsareal som barnehagen nå vil komme til å bli godkjent for, står en igjen med 185,5 m² for de barna som er igjen i barnehagen. Dette svarer til 46 barn dersom alle er over 3 år (4 m²/barn over 3 år som ikke inngår i en turgruppe). Det viser seg imidlertid at mange av disse barna, avhengig av når på året de er født, vil være under 3 år og det vil med en arealutnyttelse på 5,3 m²/barn kun være plass til 35 barn under 3 år.

Fagavdeling barnehage og skole har imidlertid gjort vedtak om et innvendig leke- og oppholdsareal på 402 m², inkludert det store rommet i kjelleren (mot tidligere 357 m²). Etat for helsetjenester har vurdert det slik at dette arealet er med på å kompensere på litt av det manglende utearealet.

Miljørettet helsevern kan derfor ikke godkjenne barnehagens innvendige netto leke- og oppholdsareal for mer enn 357 m².

Utvendig lekeareal

Uteområdet har med sine 724 m² til sammenligning bare plass til 23 barn dersom alle er under 3 år eller 30 barn dersom alle er over 3 år. Ved helseverngodkjenning gitt i 2009 ble barnehagen godkjent for 61 barn med minimum 25 ute på tur til enhver tid. Grunnen til at det ble gitt godkjenning til at det er flere på uteområdet enn normen tilsier, er at det som nevnt over er vurdert at det ekstra tilleggsarealet inne kan kompensere for noe av det manglende uteområdet.

En ytterligere økning av totalt antall barn i barnehagen til 88 barn vil skape ytterligere press på både innvendig areal, utvendig areal og trafikksituasjon og vi vurderer det slik at vi ikke kan godkjenne Kidsa Ladegården barnehage for mer enn totalt 85 barn.

§ 9. Utforming og innredning

Lokalene og uteområdet skal være utformet og innredet slik at forskriftens formål ivaretas. Funksjonshemmedes behov skal ivaretas. Virksomheten skal være utformet og innredet slik at tilfredsstillende renhold og avfallshåndtering er mulig.

- Etter den siste utvidelsen av barnehagens drift er deler av fingarderoben tatt i bruk som grovgarderobe og kan slik det i dag brukes ikke telle som lekeareal. Da netto innvendig leke og oppholdsareal allerede er en begrensende faktor kan dette føre til at

barnehagens kapasitet (antall barn) synker. Dersom arealet fortsatt ønskes som tellende må forholdet utbedres.

- Det opplyses av styrer at det etter at friluftsgroppene er kommet tilbake til barnehagen er veldig mange barn på uteområdet som fra før er relativt lite. Disse situasjonene kan gi økt stress for barna, mye knuffing og støy og kan være slitsomme noe som kan føre til økt sannsynlighet for at ulykker kan oppstå. Barn må ha mulighet til å være ute ved behov/fint vær m.m.
- Det kan ikke gis anledning til at noen barn i friluftsgroppene skal være kortere tid borte fra barnehagen enn de andre, da vilkår for å drive som friluftsbarnehage innbefatter at barna da er borte fra barnehagen store deler av dagen eks. 10 – 14. Det kan imidlertid varieres på når de ulike groppene er ute så lenge de er borte minimum 4 timer fra barnehagen.

Etat for helsetjenester har vurdert arealet i barnehagen og forholder seg til et innvendig netto leke- og oppholdsareal på 357 m². Arealet i barnehagen er vurdert ut i fra et helsefaglig skjønn, og de oppgitte arealene egner seg til barnas behov for fysisk utfoldelse. Det er trukket fra areal for faste installasjoner og for halvparten av areal som ikke har en høyde under 1,90 m, dvs. målbart areal.

Retningsgivende normer for netto innendørs leke- og oppholdsareal for barn over 3 år er 4 m² per barn i ordinær barnehagedrift og 3,5 m² for barn over 3 år som går i friluftsgroppene. Barn under 3 år skal tilgodeses med et areal som er ca 1/3 større enn for barn over 3 år. Barn under 3 år krever et romsligere gulvareal, for å sikre deres motoriske ferdigheter, fysiske utfoldelse og helsemessige utvikling.

Det skal beregnes om lag ett toalett pr 10 barn og en stelleplass pr 10 barn under 3 år. Det skal være mulig å nå vaskepunkt ved stelleplass, uten å måtte forlate barnet på stellebordet. Barna skal ha tilfredsstillende mulighet til aktivitet og hvile. Dette er basert på et helsefaglig skjønn.

Ut fra en helhetsvurdering av Kidsa Ladegården barnehage for å gi barna god helse, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygge sjukdom og skade og dekke ulike behov for aktivitet og hvile, blir kapasiteten satt til maksimalt 85 barn derav 49 barn som må være over 3 år og inngå i friluftsgropper.

Det er styrers ansvar å påse at aldersfordelingen i barnehagen er i tråd med de anbefalte arealnormene, og at tallet på barn ikke overskrider kapasiteten på stellerom, toalett og garderobe.

Etter Miljørettet helsevern sin vurdering har Kidsa Ladegården barnehage, grunnet byggets og uteområdets begrensning, utnyttet sin kapasitet maksimalt etter denne utvidelsen.

Miljørettet helsevern fatter følgende vedtak:

Med delegert myndighet og med hjemmel i Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 6 gis Vappus Ladegården barnehage helsevern godkjenning for inntil 85 barn.

49 av disse barna må være over 3 år da de skal inngå i en friluftsgruppe.

Byggene til friluftsgruppene i "Persenbakken barnehage" i gamle Christinegården barnepark skal kun brukes til korte opphold som til spising av mat, gi tilgang på vann med tilfredsstillende drikkevannskvalitet og toalett samt som oppholdssted ved dårlige værforhold.

Det er styrers ansvar å se til at sikkerheten rundt trafikksituasjonen ved bringing og henting av barn til/fra barnehagen til enhver tid er i henhold til forskriften. Videre skal styrer påse at aldersfordelingen i barnehagen er i tråd med de anbefalte arealnormene, og at tallet på barn ikke overskrider kapasiteten på stellerom, toalett og garderobe.

Vedtaket kan påklages til Fylkesmannen i samsvar med forvaltningsloven kapittel VI, Om klage og omgjøring, og folkehelseloven § 19. En eventuell klage bør være grunnlagt og sendes via Etat for helsetjenester, Miljørettet helsevern, Bontelabo 8 A, 5003 Bergen. Fristen til å klage er satt til 3 uker fra dette brevets mottaksdato.

Etat for helsetjenester

Sonja M. Skotheim
Avdelingsleder, Miljørettet helsevern

Randi M. Hetland
Overingeniør

KOPI:

BYRÅDSAVDDELING FOR BARNEHAGE OG SKOLE, STRATEGI, PB 7700, 5020 BERGEN
FAGAVDELING BARNEHAGE, PB 7700, 5020 BERGEN